

ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΝ Κ. ΠΑΛΛΗ

* * * * 3)16—8—1912

Μεγάλε εργάτη της 'Ιδέας,

Σπουδαστής εδώ πέρα στὰ Γερμανικά σχολιά, τριγυρισμένος απ' τὸν ἐνθουσιασμὸ τὸν πραγματικὸ γιὰ τὴν ὠμορφιὰ τοῦ 'Ομήρου, τῶν παιδιῶν καὶ τῶν δασκάλων, ποὺ ἔνωσαν πραγματικὰ γιατί ὁ 'Ομηρος εἶναι μεγάλος, ἀκούοντας κάθε ὥρα τοὺς δασκάλους μου νὰ βάνουν μὲ σεβασμὸ, μὲ λόγια γεμάτα βαθὺν ἐνθουσιασμὸ, ψηλώτερα ἀπ' τὸ κάθε ἄλλο ποίημα ποὺ φάνηκε τὰ δυὸ του μεγάλα τραγούδια, καταλαβαίνω μὲ ντροπὴ μου, μέρα μὲ τὴν ἡμέρα πρὸ πολὺ, πῶς, "Ἕλληνας ἐγώ, δὲν ξέρω πραγματικὰ, βαθιά, τί εἶναι "Ομηρος καὶ πῶς ποτὲ μου δὲν ἔνωσα γιατί εἶναι τόσο πολὺ ἀληθινὰ μεγάλος. Κι' ἔμω, τελείωσα τὸ 'Ἑλληνικὸ Γυμνάσιο, κι' οἱ καθηγητές μου—ὦ, οἱ καθηγητές μου! τοὺς ξέρετε τοὺς καθηγητές καὶ τοὺς δασκάλους ἀπ' τὰ 'Ἑλληνικὰ γυμνάσια, μὲ τὸ μυαλὸ τὸ κοιμισμένο, ποὺ προσκονοῦν τὰ σάβανα!—μου δίδαξαν τρία χρόνια "Ομηρο, μου εἶπαν ἔμω, ἔτσι μυστικὰ μυστικὰ, μὲ δυὸ λόγια: «Ὁ "Ομηρος ἐστὶν ὁ μεγαλειότερος τῶν ποιητῶν», κι' ὕστερα—δὲν εἶχαν καιρὸ νὰ χάνουν—ἀνασκουμποθήκαν κι' ἄρχισαν νὰ μὲ μπουσκώνουν μὲ ὑποκειμένα, κατηγορούμενα, ὑποθετικὸς λόγους, συνδέσμους, «οὐ μὴν ἀλλὰ καί», «οὐαί, βαθαί, παπαί, λαταταί, ταταί, ταί» κλπ., κλπ., ὅπου μ' ἐπνιξαν στὸ τέλος πανηγυρικὰ—μαζὶ μ' ἄλλα τὰ δυστυχημένα παιδιὰ—καὶ μὲ τὸλιξαν στὰ σάβανα, «τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν γλώσσης» καὶ στὰ ἐνδειχτικά τους, καὶ μαζὶ μ' ἔβαναν καὶ κάμποσες φυλλάδες μὲ τοὺς «ἀφορισμοὺς τῆς σεπτῆς ἡμῶν ἐκκλησίας κατὰ τῶν τρομερῶν τοῦ γένους ἐχθρῶν μαλλιαρῶν», ἀδελφωμένες μὲ τίς «εἰσαγωγές» τοῦ «ὀτρηροῦ τῶν 'Ἑλληνικῶν γραμμάτων καθηγητοῦ».

Καὶ τώρα ;... "Ἐχω ἀκούσει ἀπὸ ἀνθρώπους ποὺ πάντα ξέρουν τί λέν, πῶς πραγματικὰ :

«... Μὲς στὸ μεγάλο πατρικὸ ποτήρι,
τάστολισιο, τὰπλό, καὶ τὸ γερό,
μᾶς ἔφερε τάθανατο νερό
ταξιδευτῆς ἀπ' τὴν πηγὴ τοῦ 'Ομήρου».

Θέλω λοιπόν, καίνο ποὺ δὲν κέρδισα τὰ χρόνια ποὺ ἔπρεπε, νὰ τὸ κερδίσω τώρα' κι' αὐτὸ θὰ τὸ μπορέσω μοναχὰ ἄμα διαβάσω, πρῶτα πρῶτα, τὴν «'Ιλιάδα», μεταφρασμένη ἀπὸ σᾶς, στὴ γλώσσα τῆς 'Ἑλληνικῆς καρδιάς. Καὶ γι' αὐτὸ, ἐπειδὴ ξέρω πῶς εἶστε πάρα πολὺ καλὸς καὶ θὰ θελήσετε νὰ

μου δώσετε κι' ἐμένα νὰ πιῶ ἀπ' τὸ «θάνατο νερό», λαβαίνω τὴν τόλμη νὰ σᾶς παρακαλέσω μὲ τοῦτο μου τὸ γράμμα νὰ λάβετε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ στείλετε στὴν «'Ιλιάδα» σᾶς καὶ μαζὶ—ἀν δὲν εἶναι πολὺ αὐτὸ ποὺ κάνω—καὶ τὸ «Βαγγέλιο» σᾶς, ποὺ δὲ μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι μέγала, ἀφοῦ εἶναι ἀφορισμένο !...

Σᾶς σφίγγω μ' ἐνθουσιασμὸ τὸ χέρι, σφίγγοντας τὸ χέρι ἐνὸς ἀπ' τοὺς πρὸ δυνατοὺς καὶ πρὸ ὑπομονητικὸς ἐργάτες τῆς μεγάλης 'Ιδέας.

* * * *

© Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ

Μαθαίνουμε πῶς ὁ Δήμος Κερκυραίων ψήφισε τρεῖς χιλιάδας δραχμὲς γιὰ νὰ τυπωθοῦν τὰ ἔργα τοῦ Μαβίλη. Τὴν ἐκδοσὴν τὴν τοιμάζει ὁ κ. Κ. Θεοτόκης καὶ μὲ τὰ χρήματα, ποὺ θὰ εἰσπραχτοῦν ἀπὸ τὴν πούληση τοῦ βιβλίου, διάγοραστει ἡ προτομὴ τοῦ Μαβίλη, ἡ καμωμένη ἀπὸ τὸ Ροῦμπο, καὶ θὰ στηθεῖ στὴν Κέρκυρα. Φωτογραφία τῆς προτομῆς δημοσιέψανε τὰ τελευταῖα «Παναθήναια». Ὁ Μαβίλης κοζήρισε στὸ ἐργαστήρι τοῦ Ροῦμπου λίγες μέρες πρὶ φύγει γιὰ τὸν πόλεμο.

— Ἡ «'Εστία» τῆς περασμένης Δευτέρας δημοσιέψε μιὰ ἔξοχη περιγραφή, γιομάτη λυρισμὸ καὶ παρατητήρηση, «Μιὰ κυρία πρὸ τοῦ Μπιζανιοῦ», ποὺ τὴν ἔγραψε ἡ κ. Ἑλένη Πολιτάκη. Ἡ περιγραφή τῆς κ. Πολιτάκη εἶναι γοαμένη στὴ δημοτικὴ καὶ βεβηλωμένη τοῦ καὶ ποῦ (ἔτσι τουλάχιστο φαίνεται) ἀπὸ τὸ καθυρενουσιάνικο χέρι τῆς «'Εστίας».

— Μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴ Ρωσσία ὁ φίλος Χαραλάμης 'Αντρεάδης ἢ Παυλάτης. Δὲν τὸν εἶδαμε ἀκόμα. Τὸν ἐρχομὸ του τὸν μάθαμε ἀπὸ ἓνα χρονογράφημα τοῦ 'Αριστοῦ Καμπάνη ποὺ τυπώθηκε στὴν «'Ακρόπολη» τῆς Τρίτης. Ἀπὸ τὸ χρονογράφημα τοῦ Καμπάνη μάθαμε καὶ τὴ σπουδαία εἶδηση πῶς ὁ 'Αντρεάδης μᾶς ἔφερε καὶ μιὰ ἐθνικὴ ἀνακάλυψη, ποὺ ἂν ἐφαρμοστει θὰ τετραπλασιαστει σὲ λίγα χρόνια ὁ πληθυσμὸς τῆς 'Ελλάδας. Ὁ 'Αντρεάδης προτείνει ἀντὶ τριφύλλι νὰ σπέρνεται μυριόφυλλο. Καὶ νά, τί λέει : «Τὸ μυριόφυλλον ἔχει κατὰ σπρέμμα δεκαπλασίαν ἀπόδοσιν τοῦ τριφυλλιοῦ καὶ τῶν ἄλλων χόρτων ποὺ χρησιμεύουν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κτηνοτροφίας. Μὲ τὸν πολλαπλασιασμὸν τῶν ἐδωδιμῶν ζώων ὁ 'Ἑλληνικὸς λαὸς θὰ βρεῖ εὐθηνότεραν τροφήν. Ἡ γονιμότης θὰ ἐτακοιλοῦθῃ στὴν καλυτέραν θρέψιν». Δηλ. ἄμα θὰ φάμε καλύτερα θὰ γεννοβολάμε περισσότερο κ' ἔτσι καὶ πάλι ὁ φίλος 'Αντρεάδης θὰ βγεῖ προφήτης, καθὼς πάντα.

— Ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο φύλλο θ' ἐρχινήσουμε νὰ σᾶς δίνουμε καὶ Δοστογιέφσκη 'Η Λα 'Ιουλία Π. Δημητριάδη, ἡ ἀδερφή τοῦ Ρήγα Γκόλφη, ποὺ στόλισε τὸ «Νουμᾶ» τοῦ 911 μὲ τὸ «Ρολοῖ» τοῦ Τουργκένιεφ, μεταφράζει τώρα γιὰ τὸ «Νουμᾶ» κομμάτια ἀπὸ τὸ πρὸ δυνατό ἔργο τοῦ μεγάλου Ρώσου συγγραφέα.

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΗ

ΞΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ακόμα ή συζήτηση για τὸ ἄρθρο τοῦ Βρούτου «Τιμὴ καὶ ἀνάθεμα» ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν προπερασμένο «Νουμᾶ». Ὁ Δικηγόρικὸς σύλλογος ἔστειλε καὶ μᾶς ζήτησε φύλλα καὶ διαβάστηκε τούτη τὴ φερά ὁ «Νουμᾶς» ἀπὸ ἀθρόωπους ποὺ δὲν τὸν εἶχανε πιάσει ποτὲ στὸ χέρι, ποὺ δὲν εἶχανε πιάσει ποτὲ βιβλίον γραμμένο στὴ δημοτικῇ. Ἀκόμα καὶ χετὲς ἤρθανε στὸ γραφεῖο μερικοὶ ἀθρόωποι ἄγνωστοί μας καὶ μᾶς ζητήσανε τὸ φύλλον. Τόση βαθιὰ αἴτηση ἔκαμε τὸ ἄρθρο τοῦ Βρούτου.

Δυστυχῶς ὅλοι δὲν τὸ νιώσανε τὸ ἄρθρο, δὲ νιώσανε τὸ γιατί γράφτηκε. Καὶ πιστέψανε, οἱ ἀρελέστεροι, πὼς γράφτηκε μόνο καὶ μόνο... ἀπὸ λόγους προσωπικούς, γιὰ ν' ἀντιπολιτευτεῖ τὸ Βενιζέλο! Ἐνας μάλιστα, δικηγόρος κιάλας, εἶχε τὴν εἰλικρίνεια καὶ νὰ μᾶς τὸ πεῖ:

— Ἐγὼ εἶμαι φαυλοκράτης, φίλε μου, καὶ ἔχω τὶς ἴδιες ἰδέες μὲ τὸ Βρούτο!

Μπερεῖ. Ὁ Βρούτος ὅμως, τὸν βεβαιώνουμε τὸν κ. δικηγόρο μὲ τὸν πιὸ ἐπίσημο τρόπο, δὲν ἔχει καθόλου τὶς ἴδιες ἰδέες μὲ τὴν ἀφεντιά του καὶ τὸ ἄρθρο τ'ἔγραψε ὄχι ὡς ἐχθρός, μὰ ὡς φίλος τοῦ Βενιζέλου, ὡς φίλος ἀληθινὸς ποὺ τὸ θεωρεῖ χρέος του νὰ λέει στὸ φίλο του τὴν ἀλήθεια.

Η «ΑΚΡΟΠΟΛΗ» τῶν 15. 1. 913 ξανατύπωσε στὴ δεύτερη σελίδα τους ἀλάκκιστο σχεδὸν τὸ ἄρθρο τοῦ Λυδοῦ Ποδαβροῦ, «Ἀνάλογα μὲ τὶς θυσίες», ποὺ δημοσιεύτηκε στὸν περασμένο «Νουμᾶ». Η «Ἀκρόπολη» τὸ ἄρθρο τοῦ συνεργάτη μας τὸ χαρακτηρίζει «ἐνδιαφέρον ἄρθρον ἀνδρὸς ἐγκύψαντος εἰς τὴν ἐθνικὴν ἱστορίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῶν τελευταίων αἰώνων». Κι ἀληθινὰ ὁ Λυδὸς Ποδαβρὸς καὶ μ' αὐτὸ τὸ ἄρθρο καὶ μὲ τὰλλα του ἄρθρα τὰ πολιτικά ποὺ δημοσίεψε στὸ «Νουμᾶ» (μὴν ξεχνᾶτε τὸ προφητικὸ του «Στρατὸ μὰ καὶ συμμάχους» καὶ τὸ προτελευταῖο του «Μοίρασμα κτλ.) ἀπόδειξε πὼς κατέχει ὅσο λίγοι τὰ τέττα ζητήματα καὶ κρίνει πάντοτε σωστά καὶ στοχαστικά. Ὁ Λυδὸς Ποδαβρὸς εἶναι ἀπὸ τοὺς παλιότερους συνεργάτες τοῦ «Νουμᾶ». Στὰ πρῶτα χρόνια ὑπόγραφε, ἂν καὶ φοιτητῆς, τὰ ἄρθρα του μὲ τὸνομά του. Τώρα εἶναι Σκολάρχης καὶ τὸ καινούριον Σύνταγμα τὸν ἀναγκάζει νὰ κρύβεται μὲ ψευτόνομα.

ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ βρέθηκε κ' ἕνας χριστιανὸς νὰ

μᾶς πεῖ γιατί ἀργεῖ νὰ πέσει τὸ Μπιζάνι. Ὁ βουλευτῆς κ. Θαλῆς Κουτούπης, ποὺ βρίσκεται τώρα στὸ Μπιζάνι, «στὸ κέντρο τῆς παρατάξεως», δημοσιεύει ἕνα ἄρθρο στὴν «Ἀκρόπολη» τῆς περασμένης Κερικῆς καὶ μᾶς ἀποδείχνει τετραγωνικώτατα πὼς, ἐνῶ οἱ δικοὶ μας πολεμοῦνε καὶ ἡρωϊκώτατα, τὸ Μπιζάνι ἀργεῖ νὰ πέσει. Μὰ κι ἂν πέσει, λέει, πάλι θὰ χασομερήσουμε λίγο νὰ μποῦμε στὰ Γιάνινα.

Καὶ τὰ λόγια του πρέπει νὰ πιστέψουμε. Ὁταν ἐδῶ κ' ἕνα μῆνα ἤρθε στὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὸ στρατόπεδο τῆς Ἡπειροῦς γιὰ λίγες μέρες ὁ κ. Κουτούπης τὸν ἐρωτήσαμε ἂν πέφτει τὸ Μπιζάνι, γιατί οἱ Ἀθηναῖκες φημερίδες κείνες τίς μέρες ὄλο καὶ τό... ρήχχανε.

— Οἱ φημερίδες, μᾶς εἶπε, δὲν ξέρουν τί γράφουν. Τὸ Μπιζάνι εἶναι τόσο δυνατὰ ὀχυρωμένο, ποὺ γιὰ νὰ πέσει χρειάζεται πολὺς στρατός, πολὺς καιρὸς καὶ πολλὲς θυσίες.

Ἄς τὸ πάρουμε λοιπὸν ἀπόφαση αὐτὸ οἱ ἀνυπόμονοι Ἀθηναῖοι κι ἂς περιμένουμε νάρθει ἡ ὥρα του καὶ τοῦ Μπιζανιοῦ. Ὁ κ. Κουτούπης μᾶς βεβαιώνει πὼς καὶ μόνο ποὺ κρατάνε τίς θέσεις τους οἱ δικοὶ μας εἶναι ἡρωῖσμός ἀπάνταστος.

ΕΝΑΣ φίλος Πειραιώτης, ὁ κ. Νίκος Ἀνα..., μᾶς στέλνει δυὸ τραγουδάκια ποὺ τὰ ταίριαξε, λέει, «κάπως ἀπὸ τὰ σπλάχνα τοῦ λαοῦ καὶ σύμφωνα μὲ τὰ σημερινὰ γεγονότα, καὶ τὰ τραγουδάγε».

I

Νὰ χαμηλώνουν τὰ βουνά, νὰ ψήλωναν οἱ κάμποι
γιὰ νάβλεπα νὰ Γιάνινα, τὴν παινεμένη χώρα,
πὼς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες μὲ τὸ σπαθὶ στὰ δόντια,
στὰ δόντια σέρνουν τὸ σπαθὶ, στὰ χέρια τὸ ντουφέκι.

II

Νὰ χαμηλώνουν τὰ βουνά, νάβλεπα στὸ Μπιζάνι
πὼς πολεμοῦν οἱ Ἕλληνες ποὺ ὁ Τούρκος δὲν τοὺς φτάνει.
Σὰν τὰ λιοντάρια πολεμοῦν, σὰν τοὺς ἀητούς πετάνε,
τά' στὰ Γιανιώτικα βουνά τὴ Νίκη χαιρετάνε.

Ὁ φίλος σημειώνει στὸ γράμμα του πὼς τὰ δυὸ αὐτὰ τραγουδάκια τῆς στιγμῆς ἀξίζουν περισσότερο ἀπὸ μερικὰ πατριωτικὰ ποὺ φάνηκαν αὐτὲς τίς μέρες στὶς ἐφημερίδες. Σύμφωνα.